

Aan de raad van de gemeente Zwartewaterland

Uw brief van	Behandeld door S. van der Zwaag	Hasselt, 14 april 2022
Uw kenmerk	Bijlage(n)	
Ons kenmerk 30930	Onderwerp	Aanvulling bij raadsvoorstel 'waar zonneparken en windmolens'

Geachte raadsleden,

Als gemeente hebben we een opdracht om de energie-opwek in onze gemeente te verduurzamen. Daarom hebben we in 2021, samen met onze buurgemeenten, aangegeven wat we in 2030 gerealiseerd willen zien. Voor ons betekent dat 105 Gwh, deels door zon op dak, door zon op land en door het plaatsen van windmolens.

Nu gaan we aan de slag met het aanwijzen van locaties voor grootschalige initiatieven. Eerst kiezen we globale zoekgebieden. Binnen die globale gebieden komen we dan langs een vast proces tot planvorming met keuzes voor zon of wind, precieze locatie, omvang en inrichting.

Die globale zoekgebieden heeft u nog niet vastgesteld. Daarvoor komen we rond de zomer met een voorstel naar uw raad. Hoe we binnen die globale zoekgebieden tot planvorming komen, staat in de notitie die bij u voorligt: 'Hoe en waar in het buitengebied van Zwartewaterland worden grote zonneparken en windmolens toegelaten?'

Op 17 februari is hierover een informatieavond geweest en op 7 april heeft u de notitie oordeelsvormend besproken. Op 21 april ligt de notie ter besluitvorming voor. Deze brief geeft compact de essentie van de notitie weer, in de hoop dat dat u helpt bij de afweging die u moet maken.

De notitie biedt duidelijkheid over de vraag op welke manier plannen gemaakt gaan worden binnen de zoekgebieden, hoe deze worden getoetst en welke rol de gemeente en u als raad daarbij heeft.

We starten een gebiedsproces

In dit proces komen alle relevante betrokkenen uit het gebied onder aanvoering van een onafhankelijke begeleider tot planvorming binnen het globale zoekgebied. In een jaar tijd gaan alle betrokkenen kijken of zij binnen het globale zoekgebied een plan kunnen maken waar een optimaal draagvlak voor is. Ook worden de kansen voor lokaal eigendom en participatie besproken. Doel daarvan is dat niet alleen de lasten, maar ook de opbrengsten van de grootschalige projecten optimaal terecht komen bij de plaatselijke bevolking. Na dat jaar zijn er twee opties: Er ligt een plan met optimaal draagvlak. Er ligt geen plan. In dat tweede geval wordt een tender uitgeschreven en kunnen meerdere plannen worden ingediend in een open inschrijving. Een van die plannen wordt dan gekozen voor realisatie.

Er is een plan gekozen

Er is of uit het gebiedsproces of uit de tender een plan gekomen dat kan worden gerealiseerd. Dan start de gemeente in een drietal zorgvuldige stappen de toetsing van die plannen. Stap 1 is toetsen aan hoe het plan zich verdraagt met kernkwaliteiten van het landschap, met natuurlijke kwaliteiten en met cultuurhistorie en archeologie. Stap twee is hoe het plan is uitgewerkt en een bijdrage levert aan de belangrijke opgaven in het buitengebied. De derde stap bepaalt de bijdrage aan de overige opgaven van de gemeente (vaststellen normen). De gemeentelijke adviescommissie kwaliteit voert deze toetsing uit. Deze commissie is zich ten eerste bewust van ons landschap, onze cultuur, de waarde van onze natuur en onze integrale opgaves. Ook kennen zij alle relevante landelijke en provinciale regelgeving (denk ook aan zonne- of windladder).

We toetsen het plan aan kernwaarden van het gebied

Het maakt nogal verschil of er sprake is van een plan in bijvoorbeeld de directe nabijheid van een woonkern of natuurgebied. Onze gemeente kent in haar verscheidenheid meerdere landschapstypes. Dat kan zich ook vertalen in een verschil in eisen per gebied, zoals die gesteld worden aan een initiatief. Er is dus niet op voorhand een kant en klaar checklijstje dat alleen maar moet worden afgevinkt om vast te stellen of een initiatief passend is. En het is goed om ons vooraf te realiseren dat aan elk initiatief ook duidelijke minpunten kleven. De afweging vereist dus zorgvuldigheid en is gericht op het leveren van maatwerk. Maar niets doen is geen optie; de raad heeft zich gecommitteerd aan 105 Gwh.

Uiteindelijk draait het erom dat we bij het al dan niet toestaan van een initiatief hebben vastgesteld dat zo weinig mogelijk afbreuk wordt gedaan aan de kernwaarden van een gebied. Juist daarom wordt in de notitie vrij breed stilgestaan bij de verschillende landschapstypes, de daarbij horende kernwaarden en de kernkwaliteiten van de daar aanwezige natuur.

Dat daarbij het landschap ongerept zal blijven is niet denkbaar, maar wel kan gezocht worden naar oplossingen die mogelijk ook een oplossing bieden voor andere opgaven. Bijvoorbeeld het terugdringen van bodemdaling of stikstofemissie, het vergroten biodiversiteit of leefbaarheid van ons buitengebied (ook economisch). De mate waarin sprake kan zijn van het combineren van dergelijke bepaalt mede of een initiatief wordt vergund.

Er zijn ook vooraf Kaders

Het zou een misvatting zijn te denken dat er vooraf geen kaders zijn. Er is nationale wetgeving, er is een provinciale zonneladder. Tegelijkertijd gaat de Omgevingswet straks uit van het 'ja, mits...'-principe. Dat geeft de indieners van een initiatief ruimte om, binnen de specifieke eigenschappen van het landschap waarbinnen hun initiatief ligt, te zoeken naar draagvlak. Daarmee gaan echt niet alle belemmeringen aan de kant. Er vindt als het ware een drievoudige toetsing van het initiatief plaats, allereerst door de belanghebbenden in het gebied, vervolgens door de gemeentelijke adviescommissie en tenslotte heeft de gemeenteraad, door het al dan niet afgeven van een verklaring van geen bedenkingen, het laatste woord.

Hoe verloopt nu concreet het proces?

- 1) In een zoekgebied vindt een gebiedsproces plaats (gericht op optimaal draagvlak).
- 2) Dat leidt óf tot een plan óf niet tot een plan. Leidt het niet tot een plan volgt een tender, waaruit een plan komt.
- 3) De drie toetsingsstappen, zoals beschreven in deze notitie, worden doorlopen
- 4) Er wordt een formele vergunningsaanvraag ingediend
- 5) Binnen 8 weken beslist het college op de vergunningsaanvraag. Termijn kan worden verlengd.

De raad heeft het laatste woord

Welke rol heeft u als raad nu in dit proces

- 1) In het kader van de actieve informatieplicht wordt de raad steeds geïnformeerd over de voortgang van het gebiedsproces, het uitschrijven van de tender en de bevindingen van de gemeentelijke adviescommissie
- 2) Voorafgaand aan het formele vergunning traject vindt een beeldvormende (informatieve) raadsvergadering plaats
- 3) Tijdens het formele vergunning traject wordt de raad om een bindend advies gevraagd

De raad heeft dus het laatste woord of een plan gerealiseerd gaat worden of niet.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Zwartewaterland,
Namens deze,

H. Rietman
Wethouder